

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН,
УПРАВЛІННЯ І БІЗНЕСУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ І ТУРИЗМУ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
та тематика контрольних робіт для студентів заочної форми
навчання

з дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»

для студентів	4 курсу
підготовки	першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань	07 Управління та адміністрування
спеціальності	073 Менеджмент
освітньо-професійної програми	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
факультету	Міжнародних економічних відносин управління і бізнесу

Методичні рекомендації та тематика контрольних робіт для студентів заочної форми навчання з дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин» підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент, ОПП «Менеджмент ЗЕД».

РОЗРОБНИК: Пляскіна А.І., к.е.н., доцент кафедри менеджменту, маркетингу і туризму

Затверджено на засіданні кафедри зовнішньоекономічної діяльності

Протокол № __1__ від «30» __серпня__ 2024 року

Завідувач кафедри

Руслан НАБОКА

Узгоджено з навчально-методичним відділом
Реєстраційний номер № 36/035-04.09.2024

ВСТУП

Метою навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин» є формування системи теоретичних знань щодо функціонування механізму регулювання міжнародних економічних відносин та місця в ньому наднаціональних, регіональних та міжнародних підсистем; набуття практичних навичок щодо визначення критеріїв аналізу ефективності регулювання МЕВ.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі міжнародні відносини.

Навчальна дисципліна базується на знаннях таких дисциплін: «Кон'юнктура світових товарних ринків», «Економічна географія світового господарства».

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Засади регулювання міжнародних економічних відносин

Тема 1. Глобальні, регіональні, лібералізаційні концепції регулювання МЕВ
Поглиблені глобальні концепції регулювання міжнародних економічних відносин. Поглиблені регіональні концепції регулювання міжнародних економічних відносин. Поглиблені лібералізаційні концепції регулювання міжнародних економічних відносин. Ключові тенденції розвитку сучасної системи регулювання міжнародних економічних відносин. Регулювання міжнародними економічними відносинами як сукупність принципів, методів і форм управління міжнародними процесами на глобальній арені.

Тема 2. Класифікаційна структура регулювання МЕВ

Об'єкти економічного регулювання в міжнародних відносинах. Суб'єкти економічного регулювання в міжнародних відносинах. Основні рівні регулювання МЕВ. Характер впливу на структуру суб'єктів регулювання МЕВ.

Тема 3. Можливості та межі функціонування міжнародного механізму регулювання економічного співробітництва

Сучасні стратегії регулювання відносин в міжнародному середовищі з урахуванням глобалізаційних викликів сьогодення. Передумови функціонування конкурентного механізму регулювання міжнародних економічних відносин. Ендогенна система регулювання міжнародних економічних відносин. Екзогенна система регулювання міжнародних економічних відносин. Сфери механізму регулювання міжнародних економічних відносин.

Тема 4. Принципи, методи, засоби та інструменти регулювання МЄВ

Фактори, які впливають на регулювання міжнародних економічних відносин. Міжнародні принципи регулювання відносин в економічно-соціальному середовищі. Застосування методів в практичній діяльності міжнародних економічних відносин. Використання інструментів в практичній діяльності міжнародних економічних відносин. Інфраструктура сучасної системи регулювання міжнародних економічних відносин.

Змістовий модуль 2. Структурні особливості регулювання міжнародних економічних відносин

Тема 5. Інституціонально-правові структури в механізмі регулювання

Основні регулятивні інститути, що керують глобалізацією. Держава як одна із головних суб'єктів механізму регулювання міжнародних економічних відносин. Правові особливості механізму регулювання міжнародних економічних відносин. Система міжнародних організацій з регулювання міжнародного економічно-соціального середовища. Інституціональне забезпечення міжнародних економічних відносин.

Тема 6. Національні, регіональні, міжнародні та глобальні підсистеми регулювання МЄВ

Об'єкти координації економічних дій в міжнародному регулюванні.

Підсистеми регулювання МЕВ: національні, регіональні, міжнародні та глобальні.

Тема 7. Критерії ефективності регулювання МЕВ

Критерії впливу регулювання на міжнародні сфери: природно-географічне середовище; політико-правове середовище; економічно-соціальне середовище; культурно-духовне середовище. Оцінка впливу невизначеності на міжнародні економічні відносини.

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності студентами, що є об'єктами поточного контролю, та підсумкового контролю – заліку. Максимальна кількість балів дорівнює 100.

Схема нарахування балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни

№ з/п	Вид навчальної діяльності студента	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Сума балів
1.	Поточне тестування	6	6	12
2.	Експрес-опитування	10	10	20
	Практичні заняття	5	5	10
	Самостійні заняття	19	19	38
3.	Рубіжний контрольні роботи	10	10	20
	Всього балів	50	50	100

Переведення балів 100-бальної шкали в національну та європейську шкали здійснюється наступним чином:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності/ Local grade	Оцінка ЄКТС / ECTS grade	Оцінка за національною шкалою/ National grade
		для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	незараховано
1-34	F	

МЕТА ТА ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ

Навчальним планом передбачено виконання контрольної роботи, яка повинна не тільки забезпечити контроль самостійної роботи студента, але і допомогти йому ознайомитися з методикою ряду економічних розрахунків.

Мета виконання контрольної роботи - поглиблення і закріплення теоретичних знань, придбання практичних навичок і їх застосування для рішення управлінських задач.

Контрольна робота складається з двох частин: теоретичної і практичної.

У теоретичній частині студент повинен показати знання теоретичних основ тем, що викладаються, освітлюючи теорію питання на основі вивчення і узагальнення економічної і спеціальної літератури, рішень законодавчих і виконавчих органів. Бажано висвітлювати питання теми на прикладі конкретного підприємства.

Найбільш наочно і переконливо виглядає та робота, яка ілюструється таблицями, схемами, діаграмами з конкретними даними. Необхідно також, де це можливо, прикладати виписки з планових і звітних документів підприємства за темою контрольної роботи і аналізувати їх.

У практичній частині потрібно навести рішення задач. При цьому необхідно привести формулу для розрахунку з розшифровкою буквених позначень і вказівкою одиниць вимірювання. Після цього, підставивши числові значення, розрахувати. Зробити висновки.

Робота повинна бути оформлена на листах формату А4 і мати титульний лист, розбірливо та акуратно. При виконанні роботи потрібно виділяти заголовки питань, що висвітлюються. Сторінки пронумерувати.

Доцільно цифрові дані звести в таблиці, оформити у вигляді схем і графіків. При цьому таблиці повинні бути обов'язково пронумеровані і

озаглавлені. Графічний і табличний матеріал повинен бути оформлений відповідно до методичних вказівок по оформленню текстових документів.

Список використаної літератури приводиться в кінці роботи в алфавітному порядку. Оформлення згідно з вимогами нормативних документів. При посиланні на джерело в роботі вказується порядковий номер в переліку використаної літератури.

Вибір варіанта контрольної роботи відбувається за першою літерою прізвища

№ варіанта	Перша буква прізвища
№ 1	А, Б
№ 2	В, Г
№ 3	Д, Е,
№ 4	Є, Ж
№ 5	З, І
№ 5	К, Л
№ 6	М, Н
№ 7	О, П
№ 8	Р, С
№ 9	Т, У
№ 10	Ф, Х
№ 11	Ц, Ч
№ 12	Ш, Щ
№ 13	Ю, Я

Виконана робота представляється студентом на рецензування у встановлені терміни. Якщо робота не зарахована, то після виправлення помилок з урахуванням усіх зауважень рецензента студент знов подає на рецензування разом з попередньою рецензією.

Контрольна роботи, виконана за варіантом, що не відповідає першій літері прізвища, повертається студенту без розгляду.

Робота зараховується за результатами співбесіди з викладачем.

Завдання контрольної роботи з дисципліни

ВАРІАНТ 1

Теоретична частина

1. Світова фінансова криза як форма прояву глибинних суперечностей міжнародної економіки початку XXI-го сторіччя.
2. Позиції України на міжнародному ринку технологій.

Практична частина

Завдання 1.

Визначте, яке з положень правильне, а яке помилкове.

1. Регулююча функція світового ринку полягає у визначенні на підставі взаємодії попиту та пропозиції ціни купівлі/продажу різноманітних активів та грошей.
2. Головною функцією міжнародного ринку капіталу є забезпечення міжнародної ліквідності.
3. Для світового ринку характерна певна географічна локалізація.
4. Сучасні темпи приросту експорту капіталу в усіх його формах випереджають темпи росту товарного експорту та темпи росту ВВП в розвинутих країнах.

ВАРІАНТ 2

Теоретична частина

1. Міжнародна торгівля ліцензіями.
2. Привабливість оптимізації використання ресурсів

Практична частина

Завдання 1.

Американська компанія “Майкрософт” продає нову версію програмного продукту. Який спосіб оплати за ліцензію-роялті, паушальний платіж, участь

у прибутках чи участь у власності – ви включили б до ліцензійної угоди, здійснюючи продаж програми:

- а) індивідуальним користувачам;
- б) компаніям, що розробляють прикладні програми, які працюють у цьому програмному продукті;
- в) компанії, яка прагне стати генеральним дистриб'ютором всієї продукції “Майкрософт”?

ВАРІАНТ 3

Теоретична частина

1. Купівля-продаж “ноу-хау” в міжнародній торгівлі
2. Митні тарифи: історичний аспект

Практична частина

Завдання 1.

Світова ціна на цукор з Куби, що знаходиться в порту Роттердам, становить 300 дол. США за 1 т. Мито на імпорт цукру у Німеччині – 30 %. Якби імпорт цукру не обкладався тарифом, його річне виробництво у ФРН становило б 3 млн. т, споживання – 4 млн. т, імпорт – 1 млн. т. Після обкладання імпорту митом внутрішнє виробництво цукру збільшилося до 3,4 млн. т, споживання скоротилося до 3,7 млн. т, імпорт скоротився до 0,3 млн. т. Німеччині за споживанням цукру – мала країна.

Розрахуйте і зобразіть графічно:

- а) виграш німецьких споживачів загалом, якщо б тариф було скасовано;
- б) втрати німецьких виробників цукру від скасування тарифу;
- в) втрати бюджету від скасування тарифу;
- г) чистий приріст споживання в результаті скасування тарифу.

ВАРІАНТ 4

Теоретична частина

1. Характер впливу на структуру суб'єктів регулювання МЕН
2. Основні ознаки міжнародного права

Практична частина

Завдання 1.

Визначте, яке з положень правильне, а яке - помилкове.

1. Імпорт технологій - це доступ до сучасних нововведень.
2. Міжнародний науково-технологічний обмін найбільш вигідний країнам, що розвиваються.
3. У розвинутих країнах світу створюється найбільша частина технологій.
4. Передача технологій за кордон сприяє збільшенню виторгу фірми.
5. Франчайзинг дуже розповсюджений в Україні.
6. Хайринг оргтехніки привабливіший за рейтинг.
7. Інжиніринг в Україні не має перспектив.

ВАРІАНТ 5

Теоретична частина

1. Економічні методи регулювання сучасної міжнародної торгівлі
2. Наслідки впровадження митного тарифу на імпорт автомобілів в Україну

Практична частина

Завдання 1.

Комп'ютери є відносно трудомістким товаром, вони вимагають для виробництва 50 год. праці та 5 га землі, а продаються за 110 дол. США кожний.

Апельсини – товар, що потребує відносно більших витрат землі. Для виробництва 1 т апельсинів необхідно 2 год. праці та 6 га землі, при цьому 1 т апельсинів можна продати за 4 дол. США.

1. Якщо в США 180 млн. працівників і 300 млн. га землі, а в Мексиці – 60 млн. працівників і 75 млн. га землі, то в якому співвідношенні буде здійснюватися торгівля двома товарами між США та Мексикою?
2. Чому спеціалізація в реальній торгівлі може бути цілком іншою, ніж впливає з теорії співвідношення факторів виробництва?
3. Хто в даному випадку виступає суб'єктами міжнародного регулювання?

ВАРІАНТ 6

Теоретична частина

1. Об'єкти економічного регулювання в міжнародних відносинах
2. Об'єктивна необхідність міжнародного регулювання світогосподарських зв'язків

Практична частина

Завдання 1.

Надати характеристику:

1. Взаємозв'язок структуризації політичних і правових елементів середовища міжнародної економіки
2. Еволюція розвитку ендогенного та екзогенного механізму.

ВАРІАНТ 7

Теоретична частина

1. Рівні регулювання міжнародних економічних відносин
2. Диференціація та особливості розвитку країн, що розвиваються, з боку регулювання МЕВ

Практична частина

Завдання 1.

Згідно з даними національних рахунків європейської країни рівень ВВП становить А млрд. форинтів, заощадження – В млрд. форинтів,

капіталовкладення – С млрд. форинтів. Розрахуйте й проаналізуйте тенденції розвитку:

- а) абсолютні тенденції розвитку заощаджень і капіталовкладень;
- б) відносні тенденції розвитку сальдо поточного платіжного балансу;
- в) дефіцит сальдо поточного платіжного балансу.

Вкажіть, за допомогою яких інструментів державного регулювання є можливість підвищити кожен наведену тенденцію.

ВАРІАНТ 8

Теоретична частина

1. Критерії розвитку інтеграційних процесів
2. Основні тенденції розвитку економічного співробітництва в міжнародному середовищі

Практична частина

Задача 1.

Визначте, яке з положень правильне, а яке – помилкове.

1. Структуру міжнародної економіки можна подати через систематизацію сукупності національних економік приблизно 120 країн світу за методами державного регулювання МЕН.
2. За ступенем інтеграції у світову господарську систему виділяють національні економіки за критеріями критого та відкритого типу.
3. При порівнянні економік розвинутих країн використовується комплекс «стандартних» значень макроекономічних показників, до якого, наприклад, належать: зростання ВВП; рівень інфляції на рік; дефіцит державного бюджету; позитивне сальдо платіжного балансу країни, позитивне сальдо міжнародної торгівлі, динаміка експорту та імпорту капіталу, рухливість міжнародної міграції робочої сили.

ВАРІАНТ 9

Теоретична частина

1. Національна економіка як об'єкт балансу світової економічної системи
2. Методи регулювання МЕВ

Практична частина

Задача 1.

Визначте, яке з положень правильне, а яке помилкове.

1. Одна з найважливіших рис різноманітності світу - це виникнення нових незалежних держав і національних економік.
2. Середовище економічного співробітництва залежить лише від фізичних осіб.
3. Об'єкти міжнародних економічних відносин - це окремі держави, регіональні об'єднання держав, інтеграційні угруповання, міжнародні економічні організації.

ВАРІАНТ 10

Теоретична частина

1. Взаємозв'язок структуризації соціально-культурних і економічних елементів середовища міжнародної економіки
2. Міжнародна спеціалізація країн на основі міжнародного поділу факторів виробництва.

Практична частина

Завдання 1.

Для кожного положення, що наводиться далі, знайдіть відповідний термін або поняття.

1. Характеристика сучасного світу, що проявляється у взаємозалежності та єдності його різноманітних складових, рис та ознак.

2. Галузь фундаментальної економічної науки, що вивчає світове господарство як ціле, його основні складові, а також міжнародні економічні процеси та явища.
3. Ступінь розвитку регулювання економічного співробітництва у певних якісних і кількісних співвідношеннях.

ВАРІАНТ 11

Теоретична частина

1. Взаємозв'язок структуризації економічних та інфраструктурних елементів середовища міжнародної економіки
2. Конкуレントоспроможність товарів і послуг у міжнародному механізмі регулювання економічного співробітництва.

Практична частина

Завдання 1.

Для кожного положення, наведеного нижче, знайдіть відповідний термін або поняття.

1. Критерій поділу міжнародних економік з боку держав на аграрно-індустріальні та індустріально-аграрні економіки.
2. Країни: Аргентина, Бразилія, Мексика, Республіка Корея, Сінгапур, Таїланд, Тайвань – подібність у використанні інструментів регулювання МЕВ.
3. Критерій поділу мегаекономік на стабільне середовище МЕВ.
4. Спільні риси транспарентності (прозорості системи регулювання зовнішньої торгівлі) країн: багатокладність економіки, рівень ринкових відносин, залежність від країн-лідерів, якісна неоднорідність і системна неупорядкованість суспільства.

ВАРІАНТ 12

Теоретична частина

1. Взаємозв'язок структуризації політичних і економічних елементів середовища міжнародної економіки
2. Головні засади міжнародного механізму економіки

Практична частина

Задача 1.

Визначте, яке з положень правильне, а яке - помилкове.

1. Міжнародні конвенції як загальні, так і спеціальні, що встановлюють правила, точно визнані державами, що сперечаються.
2. Перелік джерел міжнародного права: міжнародно-правовий акт; міжнародні конвенції; міжнародні звичаї; загальні принципи права; судові прецеденти; правові доктрини; міжнародна ввічливість, національне законодавство, односторонній акт, декларація.
3. До міжнародно-правових актів відносять міжнародні договори і деякі рішення міжнародних організацій, що мають юридично обов'язковий

ВАРІАНТ 13

Теоретична частина

1. Фактори-регулятори впливають на структуру міжнародної економіки.
2. Значимість середовища для розвитку міжнародної економіки.

Практична частина

Задача 1.

Українська компанія продукує соняшникове масло та сир в сусідню країну – Польщу.

1. Які фактори виробництва відносно більш інтенсивне використовуються для виробництва масла? Які – для сиру? Чому?

2. Якою формою регулювання краще скористатися державі в даному випадку: на рівні урядових і законодавчих органів окремих країн, на міжнародному рівні – у формі інтеграційних об'єднань, двосторонніх, багатосторонніх договорів, угод різних держав та на наднаціональному рівні? У даному випадку, який використовується рівень регулювання міжнародних відносин?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

№ з/п	Підручники, навчальні посібники	Кількість примірників у бібліотеці або на кафедрі для базової літератури
Базова		
1	Амеліна І.В. Міжнародні економічні відносини: [навч. посіб.] / І.В.Амеліна, Т.Л.Попова, С.В.Владимиров. К.: «Центр учбової літератури», 2023. 256 с.	електронний варіант
2	Світова економіка: навч. посібник / за ред. Фомішиної В.М. Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 612 с. (Українсько-англомовне видання)	електронний варіант
3	Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / Ю. Г. Козак, М. А. Заєць та інші. Одеса : Плутон, 2022. 352 с.	електронний варіант
4	Міжнародні економічні відносини : підручник / А. П. Голіков, О. А. Довгаль. Хм: ХНУ, 2022 602 с.	електронний варіант
5	Кушнір Н.О., Заяць О.І. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 360 с.	електронний варіант
Додаткова		
6	Alona I. Boiarchuk, Vera N. Fomishyna, Ruslan P. Ohorodnyk. Predicting plausible threats: impact of globalization patterns on national economies // Journal of Security and Sustainability Issues. Research Article: 2019 December Volume 9 Number 2. S. 585-594 Режим доступу: http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.2(17)	
7	Boiarchuk A.I. The paradigm of management of foreign economic activity in the territory of Ukraine: factor research // Innovation and Entrepreneurship: Collection of scientific articles. Ajax Publishing, Montreal, Canada, 2019. С. 37-40 Режим доступу: http://conferencii.com/files/archive/2019-01.pdf	
8	Svetlana Drobyazko, Alona Boiarchuk, Vitalii Prosianok, Tetiana Koliesnik, Irina Nikolaeva. Definition of Entrepreneurship Strategies in the it Industry Based On Game Theory // Academy of Entrepreneurship Journal, 2020 Vol: 26 Issue: 3. Режим доступу: https://www.abacademies.org/journals/academy-of-entrepreneurship-journal-inpress.html	
9	Plyaskina A. Components of business strategy of enterprise development in the conditions of globalization // Науковий Вісник Херсонського державного університету. 2020. Серія економічні науки. Випуск 39. Частина 1. С. 49-51. Режим доступу: http://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/668/658	

10	Пляскіна А.І. Напрями оптимальності управління в діловій стратегії розвитку з урахуванням сьогоденних глобалізаційних процесів // Theoretical foundations of modern science and practice. Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference. Rome, Italy 2021. Pp. 31. Режим доступу: VI-Conference-Theoretical-foundations-of-modern-science-and-practice.pdf (eu-conf.com)
11	Пляскіна А.І., Павлос Дімітрадіс Еволюційність глобалізаційних процесів сучасності // Україна в світовому економічному просторі: сучасні виклики та інноваційні рішення: матеріали дванадцятої міжнародної науково-практичної конференції. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2021. С. 13-15. Режим доступу: http://kntu.net.ua/ukr/content/download/91166/523714/file/Матеріали_XII_міжнародної_конференції_9-10.09.2021.pdf
12	Фомішина В.М., Пляскіна А.І., Федорова Н.Є., Резанов М.Є. Вплив зовнішнього середовища приймаючих країн на управлінські рішення про товарний експорт бізнес-одиниць // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Вип. 45. 2021. С. 5-13. Режим доступу: http://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/770
Фахові періодичні видання	
13	Журнал Актуальні проблеми міжнародних відносин [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua
14	Офіційний сайт журналу Європейський вектор економічного розвитку [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://eurodev.duan.edu.ua/
15	Офіційний сайт журналу Financial Times [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://ft.com
16	Офіційний сайт журналу Financial Times [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://ft.com
17	Офіційний сайт журналу Business Week [Електронний ресурс]/ Режим доступу: www.businessweek.com
18	Офіційний сайт журналу The Economist [Електронний ресурс]/ Режим доступу: www.economist.com

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]/ Режим доступу: www.europe.eu.int
2. Офіційний сайт Української мережи ділової інформації [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.liga.net/smi/show.html?id=76465> –
3. Офіційний сайт Українського бізнес-ресурсу [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://ubr.ua/finances>